

**แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริม
การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน**
**A WAY TO THE APPLICATION OF BUDDHA DHAMMA FOR THE
LEADERSHIP TOWARD SME'S SUSTAINABLE**

อาชวัน อัสวานิก
Aschawan Assavanig^๑

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการภายในองค์กรวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหารและพนักงาน SME ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา (๓) เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน โดยประยุกต์จากหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม Qualitative Field Research โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้บริหาร SME ในภาคการผลิตไทย ผลการศึกษาวិจัยพบว่า การบริหารธุรกิจ SME ของผู้บริหารในปัจจุบันยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นหาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารธุรกิจ SME โดยปัญหาส่วนใหญ่จะเริ่มมาจากตัวผู้บริหารนั่นเอง แนวทางในการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความยั่งยืนถือว่ามีความสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจในการผลิตของไทยในภาพรวมมีความมั่นคงไปด้วย งานวิจัยชิ้นนี้สามารถกำหนดแนวทางในการประยุกต์หลักพุทธธรรมหลายเรื่องในการพัฒนาผู้บริหารให้เกิดแนวคิดที่ดี มีสติปัญญา ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายองค์กรและส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจ SME เป็นผู้นำองค์กรที่มีคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีช่วยให้ลูกคามีความพึงพอใจและมั่นใจในการทำธุรกิจร่วมกันในระยะยาวและจะช่วยเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ที่ติดกับธุรกิจ นอกจากนี้ยังจะมีพนักงานที่ดี มีความรักในงานและรักองค์กร มีคู่ค้าที่ดีอันจะช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจมีความมั่นคงยั่งยืนได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ยั่งยืน

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand ASCHAWAN@HOTMAIL.COM

Abstract

Dissertation on the principles of applying Buddhist principles for executives to promote the management of small and medium enterprises to be sustainable Has 3 objectives which are (1) to study management problems within the small and medium enterprise enterprise (2) to study the principles of Buddhism that can be adapted as a guideline for the development of SME executives and staff in Buddhist scriptures (3) to propose guidelines for the application of Buddhist principles for executives in managing small and medium-sized enterprises for stability and sustainability By applying from appropriate Buddhist principles It is a qualitative field research by researching documents and in-depth interviews with SME executives in the Thai manufacturing sector. The study results show that SME business management of executives at present, there are many problems and obstacles. In which the researcher sought to find various problems and obstacles Including solutions to problems from in-depth interview with SME business executives, most of them start from executives. Guidelines for applying Buddhist principles for executives to promote small and medium-sized enterprises to be sustainable are considered important to make the business in the Thai manufacturing sector to be stable as well. This research can set guidelines for applying Buddhist principles in many aspects of executive development to have good ideas, wisdom in problem solving and development of the organization to achieve the organization's goals and encourage SME business executives to be leaders. An organization that has quality and is a good role model and helps customers to be satisfied and confident in doing business together in the long term and will help increase the customer base is a great new addition to the business, it will also be a good partner to help encourage businesses to secure sustainable for the purposes of research.

Keywords: Application, Buddha Dhamma, The Leadership Toward SME^s, Sustainable

๑. บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อบริบททางสังคม, เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศไทย เพราะเป็นฐานผลิตสินค้า ทั้งสินค้าทุน, สินค้าอุปโภคบริโภคหรือเป็นฐานผลิตชิ้นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่เจ้าของธุรกิจ SME ส่วนใหญ่คือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก ลูกจ้างพนักงาน SME ส่วนใหญ่กว่า ๙๐% ก็เป็นคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเช่นกัน^๒ พุทธศาสนาจึงน่าจะมีส่วนเข้ามาช่วยยกระดับศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจ SME ไทยได้บ้าง ไม่มากก็น้อย เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ, สังคมและการเมืองอย่างรวดเร็วตามวัฏจักรการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเราจะไม่เปลี่ยนแปลงตามโลกก็คงไม่ได้ เพราะประเทศไทยจำเป็นต้องซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะพลังงานและสินค้าทุนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณา GDP ของประเทศไทยที่ยังต้องพึ่งพาการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวในการนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ^๓ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวได้ตามเป้าหมาย ส่วนสาเหตุที่ว่าทำไมประเทศไทยเราต้องพยายามรักษาสถานภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องสามารถตอบได้ว่าส่วนหนึ่งเพื่อความมั่นคงของประเทศ และอีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะสินค้าต่างๆ มีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามกลไกตลาดโลก โดยเฉพาะสินค้าจำพวกพลังงานและสินค้าเทคโนโลยีที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของคนไทยยุคใหม่ หากเราไม่พยายามทำให้ตัวเลขเศรษฐกิจขยายตัวก็จะทำให้ความสามารถในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น & สินค้าทุนต่างๆ ลดลงไปด้วย

การเจริญเติบโตของธุรกิจ SME จะส่งผลทางบวกกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และจะช่วยเร่งการพัฒนาในระดับภูมิภาค^๔ ผู้ประกอบการ SME จำนวนมากมีความตั้งใจที่จะทำให้ธุรกิจเจริญเติบโต และบางส่วนต้องการให้ธุรกิจของตนเองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว^๕ คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ SME^๖ ผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจ SME ต้องการผู้ที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่น

^๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา www.nesdb.go.th, [๘ ธ.ค. ๒๕๖๐].

^๓ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, **กรุงเทพธุรกิจ มีเดีย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.bangkokbiznews.com, [๘ ธ.ค. ๒๕๖๐].

^๔ Acs, Z. J., & Armington, C., **Entrepreneurship, Geography and American Economic Growth**, (New York: Cambridge University Press, 2006), p.15.

^๕ Davidsson, P., **Entrepreneurship And After? A Study of Growth Willingness in Small Firms**, (Journal of Business Venturing, 4(3), 1989) , p 6.

^๖ Ferreira & Azecedo, S. **Entrepreneurial Orientation as a main Resource and Capability on Small Firm's Growth**, Retrieved May 2, 2009, from

ในสิ่งที่ถูกต้อง รวมไปถึงการใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การศึกษาก่อนหน้านี้ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในด้านการบริหารจัดการองค์กรมักศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าและบริการที่จะทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ แต่การศึกษาถึงผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา ยังมีผู้ศึกษาจำนวนน้อยมาก การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้ประกอบการที่ดีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ของไทยให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ พบว่า ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยโดยรวมลดลงจากอันดับที่ ๒๙ มาอยู่ในอันดับที่ ๓๐ ขณะที่ประเทศสิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ ๒ ประเทศมาเลเซียอยู่ในอันดับที่ ๒๓ ประเทศญี่ปุ่นอยู่ในอันดับที่ ๒๔ และเกาหลีใต้ในอันดับที่ ๒๙ ผลการศึกษายังพบว่า ลักษณะของการดำเนินธุรกิจ SME ส่วนใหญ่เริ่มต้นมาจากธุรกิจครอบครัว ยังขาดการวางแผนและการกำหนดรูปแบบทางธุรกิจ^๗ ที่ถูกต้องเหมาะสม

ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัว ปรับปรุงและพัฒนากรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยการวางแผนธุรกิจให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ผู้บริหารทุกระดับของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพร้อมด้วยทักษะประสบการณ์ในการวางแผนธุรกิจและนำการจัดการเชิงยุทธศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เนื่องจากเป็นทักษะการบริหารที่เจ้าของหรือผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังขาดความรู้อยู่มาก นอกจากนี้ผู้บริหาร SME จะต้องสามารถสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กรโดยมีพื้นฐานมาจากคุณธรรมอันดีงามทางพระพุทธศาสนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ เช่น การประสบความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจด้วยสาเหตุหลักเนื่องจากการขาดความรู้ขาดข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อประกอบการตัดสินใจ และขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ การลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน, การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การหาเงินและใช้เงินทุนที่เหมาะสม รวมถึงทักษะในการดำเนินงานด้านต่างๆ^๘

เรื่องของผู้บริหาร SME (ผู้นำองค์กร) มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการที่จะนำพาให้องค์กรของ SME มีความเข้มแข็งและมั่นคง เพราะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย ทิศทางของ

<http://mpra.ub.unimuenchen.de/2562/> MPRA paper No.5682.posted09.November 2007/16:57.

^๗ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี ๒๕๕๐ และแนวโน้มปี ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ๒๕๕๑), หน้า ๑-๖.

^๘ ฐานา บุญหล้า, คู่มือการจัดทำแผนธุรกิจ สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๕๐), หน้า ๔.

องค์กร มีอำนาจชี้แนะและสั่งการทุกภาคส่วนในบริษัทฯ ให้ขับเคลื่อนไปได้ตามเป้าหมาย ปัญหาของ SME มักจะเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายของผู้บริหารแล้ว เพราะผู้บริหารมักจะกำหนดเป้าหมายเกินตัว หรือกำหนดให้มีอัตราการเติบโตสูงมากเกินไปเพื่อสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้บริษัทฯ^๔ แต่หากผู้บริหารหันมาใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาโดยนำมาวิเคราะห์ในการกำหนดเป้าหมายร่วมด้วยแล้ว อาจจะลดละความโลภและความคาดหวังลงมา ไม่สร้างหรือรับงานอะไรที่ใหญ่เกินไปในช่วงเวลาที่ยากลำบาก เพราะจะทำให้เกิดความเครียดกันทั้งองค์กร รวมทั้งเกิดความเสี่ยงที่สูงขึ้นอีกด้วย บางครั้งการทำอะไรใหญ่เกินไปก็ทำให้บริษัทฯ เกิดปัญหาได้ทั้งกับลูกค้า, ผู้ขายรวมถึงพนักงานของบริษัทฯ เองด้วย พุทธศาสนาจึงกำหนดแนวทางสายกลาง คือทำอะไรก็อย่าให้ตึงเกินไปหรือหย่อนเกินไป ซึ่งจุดนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร SME ทั้งหลายที่ต้องตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของบริษัทฯ รวมทั้งควรใช้หลักธรรมที่เหมาะสมมาประยุกต์เป็นแนวทางในการบริหารองค์กร ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ได้ผลของการพัฒนา SME ตามที่คาดหวัง คือการพัฒนาคุณภาพการทำงานของพนักงาน หรือแรงงานในโรงงานของ SME ไทยนั่นเอง และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาโดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างแนวทางให้แรงงานไทยมีความสุขในการใช้ชีวิตกับครอบครัว มีความพึงพอใจในงาน, มีความซื่อสัตย์, มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมและมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาธุรกิจ SME ไทยได้ดีที่สุด และใช้ต้นทุนไม่สูงสามารถดำเนินการได้ทันที แต่จำเป็นต้องกำหนดแนวทางที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ โดยใช้หลักคำสอนทางพุทธศาสนามาประยุกต์ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย แต่จะไม่สามารถดำเนินการได้เลยหากผู้นำหรือผู้บริหารสูงสุดของ SME ไม่ยอมรับหรือไม่เห็นด้วยในการนำหลักพุทธธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ดังกล่าว

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่เราจะใช้วิทยาการสมัยใหม่ที่ใช้ในการแสวงหาความจริง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์ฉลาดขึ้นทำให้คนเราสามารถนำความรู้ต่างๆ ของศาสตร์สมัยใหม่ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ SME ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ องค์กรธุรกิจ, การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์, การจัดการด้านการตลาด สาขาวิชา สังคมศาสตร์ หรือ หลักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งสามารถช่วยในเรื่องการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ, การผลิต, การขายและการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคตามแนวทางของแต่ละวิชาในแต่ละยุคสมัยที่มีการถ่ายทอดผ่านตำราทางวิชาการมากมาย อันจะส่งผลให้คนไทยมีความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้นผลักดันให้ทุกส่วนขององค์กรธุรกิจ SME มีความสามารถในการพัฒนาไปสู่ความมั่นคงได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งฐานความคิดทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ก็คือหลักศีลธรรม การทำจิตใจให้นิ่ง เพิ่มสมาธิเสริมปัญญาเพื่อลดกิเลสส่งเสริมให้ดำรงตนไม่ประมาทมีสติสัมปชัญญะอย่างต่อเนื่องซึ่ง

^๔ ศิริพงษ์ ศรีชัยมรรยรัตน์, ญญแจสู่ความเป็นเลิศทางการบริหารคน, (กรุงเทพมหานคร: ชุม, ๒๕๔๒), หน้า ๔-๕.

เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประยุกต์หลักพุทธธรรมไปส่งเสริมหรือสนับสนุนวิทยาการศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อช่วยให้ธุรกิจ SME ไทยมีความมั่นคงยั่งยืนได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่ทำให้เติบโตเพียงไม่กี่ปีแล้วก็เกิดปัญหาจนต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมากอย่างที่ผ่านมา

หากเปรียบเทียบกับงานของพระพุทธเจ้า อย่างแรกสุด ก็คือการตรัสรู้ อะไรทำให้พระองค์ได้ตรัสรู้ พระองค์ได้ทำงานคือมีความเพียรพยายามอย่างมีประสิทธิภาพจนประสบความสำเร็จให้ตรัสรู้ บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้าได้ และพระองค์ก็เคยตรัสไว้ ดังพระสูตรตอนหนึ่งว่า

“ภิกษุทั้งหลาย เรารู้ชัดถึงคุณ (คุณนี้หมายถึงคุณค่าก็ได้) ของธรรม ๒ ประการคือ ความเป็นผู้ไผ่สันโดษในกุศลธรรมทั้งหลายหนึ่ง ความเป็นผู้ทำความเพียรโดยเป็นมา เราตั้งความเพียรไว้มื่อย่อนว่า แม้จะเหลือแต่หนัง เอ็น กระดูก ก็ตามที แม้เนื้อและเลือดในสรีระเหือดแห้งไปก็ตาม หากยังไม่บรรลุผลที่บุคคลพึงบรรลุด้วยเรี่ยวแรง ความเพียรความบากบั่นของบุรุษแล้ว จะไม่หยุดความเพียรเสีย...ภิกษุทั้งหลาย โพธิญาณเราบรรลุด้วยความไม่ประมาท ธรรมอันเป็นเครื่องปลดปล่อยรุดพ้นจากเครื่องผูกพัน เราบรรลุด้วยความไม่ประมาท”^{๑๐}

ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ SME (ผู้นำ) ในทางพุทธศาสนาจะต้องเป็นผู้มีศีลธรรม เพราะศีลธรรมคือพื้นฐานของหลักคุณธรรม ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศจะต้องประกอบด้วยคุณธรรม โดยจะต้องวางตัวให้อยู่ในภาวะเยียบอย่างเคร่งครัดดังปรากฏในสโถกสูตร ที่พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมบรรยายถึงคุณสมบัติของผู้บริหารหรือผู้นำไว้ว่า (๑) วิยตโตเป็นผู้มีปัญญา (๒) วินีโตเป็นผู้มีระเบียบวินัย (๓) วิสารโทเป็นผู้แก้แกล้วกล้า (๔) พหุสุโตเป็นผู้มีความรู้ และ (๕) ธมมานุชฌมปฏิบัติโนเป็นผู้ปฏิบัติธรรม รักษาความถูกต้องในสิ่งที่ควร

ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ (ผู้นำ) SME ที่ดีจะต้องยึดหลัก “ธรรม” คือ มีคุณธรรมและเน้นปฏิบัติธรรมอันเป็นลักษณะสำคัญในการทำหน้าที่ผู้บริหารที่ดี เป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้กิจการงานทุกอย่างบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยยังมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่มวลชน สังคม และประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป^{๑๑}

ไวพจน์อย่างหนึ่งที่เรียกพระพุทธเจ้า ก็คือ นายก ที่แปลว่าผู้นำ^{๑๒} ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงเป็นผู้นำองค์กรพุทธที่มีทั้งธรรมบารมี ทรงนำพามวลสมาชิกในองค์กร คือเหล่าพระสาวกไปสู่แนวทางแห่งการหลุดพ้นทั้งปวง อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการนำ นอกจากนี้ พระพุทธองค์ยังมีภาวะผู้นำที่ดั่งามในเรื่องต่างๆ มากมายเช่น การให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างทัศนคติที่ดีและ

^{๑๐} อก.เอก. ๑๒/๒๕๑/๔๘.

^{๑๑} อก.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๗/๑๒.

^{๑๒} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), ภาวะผู้นำ, (กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ, ๒๕๕๐), หน้า ๖.

สร้างสัมพันธภาพที่เหนียวแน่นในหมู่สมาชิก รวมถึง วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในองค์กร กับสมาชิกภายนอกองค์กร^{๑๓}

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หลักพุทธธรรมจะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ถ้าหากได้นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการองค์กร SME และใช้แก้ปัญหาการทำงานของพนักงาน SME ในทุกระดับ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพแก่องค์กรเพียงไร จึงนับเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้เอง ผู้วิจัยจึงมองเห็นประโยชน์ที่จะพึงมีจากการศึกษาหลักพุทธธรรมกับแนวทางการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร SME เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้บริหารจัดการองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน เพื่อเป็นข้อมูลในการเผยแพร่และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กร SME อื่นๆอีกเป็นจำนวนมากสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการภายในองค์กรวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๒. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหารและพนักงาน SME ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
๓. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน

๓. วิธีดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย/ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน” ผู้วิจัยต้องการแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อนำไปปฏิบัติกับองค์กรที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อให้ขอบเขตการวิจัยกระชับรัดกุมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษา หลักสัปปริสธรรม ๗, มรรค ๘ และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องที่ผู้นำผู้บริหาร SME ที่ดีควรต้องรู้และนำไปปฏิบัติ , คุณลักษณะของผู้บริหาร, โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร, การบริหารจัดการธุรกิจ SME ในเชิงยุทธศาสตร์สำหรับผู้บริหารระดับสูง, ปัญหาและแนวทางแก้ไขธุรกิจ SME ในภาคการผลิตของไทยในยุค ๔.๐

^{๑๓} พระครูสิริจันทวิภู (บุญจันทร์ เขมกาโม), ภาวะผู้นำเชิงพุทธ, (กรุงเทพมหานคร: นิติการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒.

๒. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ข้อมูลแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ๑) ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนา ,ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ SME และ ๒)ข้อมูลการสัมภาษณ์ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำหรับข้อมูลด้านพระพุทธศาสนานั้นจะศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา รวมทั้งตำราวิชาการทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เช่นหนังสือพุทธธรรม ส่วนข้อมูลด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร(CEO) และบุคลากรระดับสูงในธุรกิจ SME รวมถึงหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๓. ขอบเขตด้านประชากรประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารในธุรกิจ SME จำนวน ๑๒ คน

๔ ขอบเขตด้านผลการวิจัยที่นำเสนอข้อมูลเรื่อง แนวทางประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน โดยยกประเด็นเรื่องของหลักพุทธธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ ๓ โดยเริ่มจากการศึกษาตัวอย่างปัญหาอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นภายในองค์กรวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้จากการสัมภาษณ์รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเพิ่มการสังเกตการณ์และประสบการณ์ของผู้วิจัยเองและเพิ่มข้อมูลวิชาการด้านการบริหารธุรกิจที่จำเป็นต่องานวิจัยจากบทที่ ๒ เพื่อให้สามารถค้นหาวិธีคิดแนวทางในการแก้ปัญหาและแนวทางการแก้ไขป้องกันที่สอดคล้องกับที่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาได้ออกแบบไว้มาใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรให้เหมาะสมตามที่จะได้กล่าวต่อไปในบทที่ ๔

๑. รูปแบบการวิจัย

วิจัยเรื่อง “แนวทางประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาประยุกต์พร้อมกับความรู้ประสบการณ์ในการทำธุรกิจ SME ภาควิธีการของผู้วิจัยด้วย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เหมาะสมที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารในธุรกิจ SME ในภาคการผลิตของไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร SME ในภาคการผลิตไทยจากโรงงานอุตสาหกรรม ๘ โรงงาน จากบริษัทต่อไปนี้

๑. บริษัท บีทีไอส์ ประเทศไทย จำกัดจำนวน ๑ คน

๒. บริษัท ไทยวาฬาสติก จำกัดจำนวน ๑ คน

๓. ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกแสงไทยจำนวน ๒ คน

๔. บริษัท บี.วี.ซี. เจริญทรัพย์ จำกัดจำนวน ๒ คน

๕. บริษัท สยามโตซู จำกัดจำนวน ๒ คน
๖. บริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัดจำนวน ๒ คน
๗. บริษัท เอร่าวัน อิเล็กทรอนิกส์ ไวร์ แอนด์ เคเบิล จำกัดจำนวน ๑ คน
๘. บริษัท ชัยกานต์พลาสติก จำกัดจำนวน ๑ คน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน” โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักพุทธธรรม เพื่อเพิ่มความสุขให้กับพนักงาน SME ในภาคการผลิตของไทย นำมาเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

๔. สร้างเครื่องมือ แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข(ตรวจสอบเครื่องมือ)

๖. ปรับปรุงแก้ไข

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดของงานวิจัยเรื่อง แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืน เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งและรายละเอียดงานที่ทำอยู่

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการทำงานในปัจจุบัน ภาวะผู้นำ ปัญหาอุปสรรคในการทำงานรวมถึงการดำเนินชีวิตที่เป็นปัจจัยให้เกิดทุกข์ของพนักงาน SME ไทย

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนากับการดำเนินธุรกิจ

SME

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริง ครอบคลุมประเด็นอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคหลายๆอย่างเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องที่ศึกษา เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จึงได้ค้นคว้าข้อมูลทางด้านเอกสารและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์โดยมีเชิงลึก สามารถกระทำได้ ๓ ระดับคือ ๑.)การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ คือ การสัมภาษณ์การนัดแนะ เวลา สถานที่แน่นอนไว้ก่อน ๒.)การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการคือการสัมภาษณ์โดยการพบปะโดยส่วนตัว ๓.)การสัมภาษณ์แบบพูดคุยเป็นกันเอง คือ การพูดคุยกันธรรมดา การพูดคุยไปตามธรรมชาติ ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการเพราะต้องเข้าไปสัมภาษณ์ในโรงงานของกลุ่มตัวอย่าง

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปยังบริษัทที่จะขอสัมภาษณ์พนักงาน SME ในภาคการผลิตไทยจำนวน ๘ บริษัท

๒. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ทางส่วนงานของกลุ่มตัวอย่างอนุญาตโดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับโรงงาน SME จำนวน ๘ บริษัท คือ ๑. บริษัท พิทไวส์ (ประเทศไทย) จำกัด ๒.บริษัท ไทยวาพลาสติก จำกัด ๓.ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกแสงไทย ๔.บริษัท บี.วี.ซี.เจริญทรัพย์ จำกัด ๕.บริษัท สยามโตซู จำกัด ๖.บริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัด ๗.บริษัท เอร่าวัน อีเล็คทริก ไวร์ แอนด์ เคเบิล จำกัด ๘.บริษัท ชัยกานต์พลาสติก จำกัด รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๒ คน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกในช่วงเวลาหลังทำงาน

๓. เมื่อได้ข้อมูลแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วในวันสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อเก็บข้อมูลไปใช้ประกอบงานวิจัย

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (descriptive Research) เครื่องมือเก็บข้อมูลใช้แนวคำถามซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและภาคสนามได้เพียงพอต่อการศึกษาตามวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยนำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบตามเค้าโครงเรื่องแล้วสรุปออกมา เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปหลังจากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็นหรือหากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มากที่สุดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลอีกครั้งหนึ่งซึ่งให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด

๓.๖ สรุปผลการศึกษาวิจัย การศึกษาวิจัยแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาความเป็นมา ความสำคัญของหลักพุทธธรรมในพระคัมภีร์ทางพุทธศาสนาในการนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร แล้วจึงนำมาสรุปบรรยายเชิงพรรณนา อาจสรุปเป็นแผนภูมิแสดงกระบวนการวิจัย (Research Process) ได้ดังนี้

๔. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอมาทั้งหมด ผู้วิจัยขอสรุปสิ่งที่ได้นำเสนอไปและแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถที่จะบริหารธุรกิจของพวกเขาให้มีความยั่งยืน ก่อนอื่นผู้วิจัยขอระบุงานวิจัยชิ้นนี้เน้นคำว่า “ยั่งยืน” ไม่ใช่การทำให้สำเร็จเพราะผู้บริหารธุรกิจ SME หรือเจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่คงไม่คิดถึงความยั่งยืน หากพวกเขาไม่สามารถทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในเบื้องต้นในระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปีก่อน ถ้าพวกเขาสามารถดำเนินธุรกิจบริหารให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงผ่านไปได้เกิน ๕ ปี ผู้วิจัยก็พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะเริ่มมองถึงการหายุทธวิธีในการทำธุรกิจของตนมีความมั่นคงยั่งยืน การบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั่นก็คือการทำธุรกิจมีกำไร มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ผู้บริหารสามารถจัดหาและบริหารปัจจัยในการทำธุรกิจที่ดี มีกลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สิ่งนี้คือธุรกิจ SME ที่ดี ที่จะอยู่รอดได้ในช่วงเวลาหนึ่งๆ แต่ความยั่งยืน สิ่งนี้คือสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยอยากจะนำเสนอในงานวิจัยชิ้นนี้เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่าการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจของผู้บริหารธุรกิจ SME จะสามารถทำให้ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ SME สามารถนำพาองค์กรของพวกเขาดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยาวนาน ความหมายของคำว่า “ยั่งยืน” ผู้วิจัยไม่สามารถตอบได้ว่ายาวนานเพียงใด แต่อย่างในประเทศญี่ปุ่นที่มีธุรกิจ SME ที่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยาวนานเป็นร้อยปีหรือหลายร้อยปี สิ่งนี้คือสิ่งที่น่าศึกษา แต่ผู้วิจัยจะไม่พูดถึงตรงนั้นเพราะผู้วิจัยจะนำการประยุกต์หลักพุทธธรรมมาพัฒนาผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจ SME ไทยให้สามารถดำเนินธุรกิจของตนได้อย่างยั่งยืน เบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่าการทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ ส่วนใหญ่ผู้บริหารธุรกิจ SME ที่มีความสามารถทำได้โดยใช้ทักษะความสามารถและแนวทางการบริหารธุรกิจโดยศาสตร์สมัยใหม่ แต่ความมั่นคงยั่งยืนบางครั้ง แนวทางการบริหารโดยใช้ศาสตร์สมัยใหม่ของผู้บริหารธุรกิจ SME ก็ไม่สามารถทำให้ธุรกิจของตนมีความยั่งยืนตามที่คาดหวังไว้ เพราะอุบัติเหตุ เพราะความไม่ต่อเนื่อง เพราะความผิดพลาดแบบไม่น่าจะเกิด ส่วนใหญ่จะเกิดปัญหามาจากคน มาจากงาน โดยเฉพาะมาจากตัวตนของผู้บริหารเจ้าของธุรกิจ SME นั่นเอง สิ่งที่จะได้รับจากงานวิจัยชิ้นนี้ นอกจากการรับทราบปัญหาทางธุรกิจของธุรกิจ SME จำนวน ๘ ธุรกิจ (๘ โรงงาน) ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยยังนำประสบการณ์แนวคิดที่ได้รับจากการพบปะพูดคุยกับผู้ประกอบการอีกจำนวนมากที่ไม่เป็น

ทางการ และไม่สามารถเปิดเผยได้ในงานวิจัยชิ้นนี้ นำมาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอเรียนว่าผู้บริหารธุรกิจ SME จำนวนมาก บางครั้งยังไม่รู้ตัวเองเลยว่าตนได้นำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อให้ธุรกิจผ่านพ้นปัญหา ผ่านพ้นอุปสรรค ในหลายๆ ประเด็น ในหลายๆ เรื่อง ยกตัวอย่างเช่น ปัญหา

ลูกน้องคนหนึ่งที่มีความสำคัญกับธุรกิจ น้อยใจที่ได้รับการปรับเงินเดือนไม่เท่ากับอีกคนหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญ เช่นเดียวกัน แต่คนส่วนใหญ่ก็จะมองว่าตนมีความสำคัญมากกว่าคนอื่น อยู่เสมอ เมื่อปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นผู้บริหารธุรกิจ SME ไม่สามารถที่จะเลือกคนใดคนหนึ่งได้ เขาก็จำเป็นต้องมาพิจารณาหาแนวทางสรุปเงินเดือนของคนที่มีปัญหาอีกครั้งหนึ่ง โดยการมาย้อนมองดูว่าความสำคัญของคนๆ นี้ คืออะไร ความผิดพลาดของคนๆ นี้น่าจะน้อยเพียงไหน เพราะบางครั้งความผิดพลาดเกิดขึ้นในช่วงใกล้การพิจารณาการปรับเงินเดือนประจำปี มันก็ชัดเจนกว่า บางครั้งผู้บริหารก็มองข้ามมองลึกจนเกินไปในปัญหาความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในช่วงสั้นๆ โดยเฉพาะช่วงก่อนที่จะมีการพิจารณาการปรับเงินเดือนโดยลืมนึกถึงสิ่งที่เขาคนนั้นทำให้บริษัทโดยดีมาตลอดหรือมองข้ามความสำคัญของบุคลากรพนักงานคนนั้น จึงต้องมีการทบทวนการปรับเงินเดือนให้พนักงานคนนั้นใหม่ โดยพยายามมองในด้านดีให้ความเมตตา และพยายามใช้อุเบกขา ไม่ทำตนให้เกิดความมุ่งคิดไปทางความผิดด้านใดด้านหนึ่งของพนักงานบางคน ในเวลาที่ผ่านมาในช่วงสั้นๆ แต่เมื่อมองย้อนกลับไปคนที่ได้รับการปรับเงินเดือนมากกว่า บางครั้งกลับมีความสำคัญน้อยกว่าทำงานได้ดีน้อยกว่าแต่ในช่วงดังกล่าวกลับไม่ได้ทำงานผิดพลาด รวมถึงบางครั้งความใกล้ชิด การประจบสอพลอของพนักงานหลายคนก็อาจทำให้ผู้บริหารเคลิบเคลิ้มจนบางครั้งสติหลุดทำให้ไม่มีปัญหาในการวิเคราะห์สิ่งที่ถูกต้องเป็นจริงตามที่ควรจะเป็น การตัดสินใจในหลายๆ อย่างโดยเฉพาะเรื่องการปรับเงินเดือน ผู้วิจัยขอบอกเลยว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และเป็นปัญหาโลกแตกของผู้บริหารทุกคน เพราะการเสียคนดี คนที่มีความสามารถ คนที่หาคนอื่นมาทำงานทดแทนได้ยากโดยขาดสติ ไม่พิจารณาให้ชัดเจนหรือไม่มองย้อนกลับไป ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นอีกครั้งอย่างมีเหตุมีผล ด้วยข้อเท็จจริงด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง บางครั้งผู้บริหารใช้อารมณ์ในการพิจารณาการดำเนินการอะไรหลายๆ อย่าง ทำให้มีข้อผิดพลาดที่ร้ายแรงจนบางครั้งยากแก่การแก้ไขพอมารู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นผิดพลาดมหันต์ ก็อาจจะสายเกินการณ์ ยากต่อการแก้ไข หากผู้บริหารนำหลักพรหมวิหาร ๔ ในเรื่องความเมตตาและความเป็นกลางก็จะช่วยแก้ไขปัญหาลงนี้ได้

ข้อสรุปต่อมาที่ผู้วิจัยอยากจะนำเสนอ คือเรื่องการให้ความสำคัญกับงาน คือรู้งาน เป็นเรื่องที่ผู้บริหารธุรกิจ SME จำเป็นต้องรู้อยู่แล้วว่าธุรกิจของตนเองทำอะไร สินค้ามีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร มีผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการอะไร รู้ว่าลูกค้าคือใคร รู้ว่าจะบริหารงานอย่างไรให้ธุรกิจมีผลกำไร มีความก้าวหน้า มีความมั่นคง จะทำอย่างไรให้สามารถเอาชนะคู่แข่ง จะทำอย่างไรให้สามารถผลิตสินค้าและบริการให้มีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่ง จะทำอย่างไรให้สามารถผลิตสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าและทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจ นอกจากนี้จะต้องรู้ปัญหาและรู้วิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงมีแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นซ้ำอีก

เรื่องนี้เป็นเรื่องปกติที่ผู้บริหารธุรกิจ SME ที่เป็นเจ้าของ SME ส่วนใหญ่จำเป็นต้องรู้ นั่นคือการทำงาน แต่สิ่งที่สำคัญกว่านั้นที่ผู้วิจัยได้รับจากการวิจัยที่เขียนขึ้นมานี้ ก็คือผู้บริหารจะต้องรู้จักคน คำว่า **รู้คน** ที่ผู้วิจัยค้นพบในงานวิจัยชิ้นนี้จากการประยุกต์หลักพุทธธรรมมาส่งเสริมผู้บริหารธุรกิจ SME เพื่อจะทำให้ธุรกิจของพวกเขามีความยั่งยืน **คน** กลุ่มแรกนี้สำคัญมากก็คือพนักงานในบริษัท ถ้าพนักงานรู้งาน มีความสามารถ มีความรักในงาน มีความรักองค์กร

และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือพวกเขารักตัวของพวกคุณที่เป็นผู้บริหาร ที่เป็นเจ้าของธุรกิจ บุคคลเหล่านี้จะมีความเพียรพยายาม จะเน้นพัฒนาตนเอง จะชวนช่วยหาความรู้เพิ่ม จะมีจิตใจแน่วแน่ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และรู้ตัวว่าตนเองทำอะไรอยู่ มีความแน่วแน่กับงานที่ทำและสุดท้ายเขาก็จะมีปัญญามีความคิดในการทำงานของตนให้ประสบความสำเร็จ และที่สำคัญต้องมีความต่อเนื่อง เขาจะรับฟังเวลาคุณแนะนำบอกกล่าวตักเตือน พวกเขาจะมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร พวกเขาจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เขาจะรักองค์กรของเขา นั่นคือบางครั้งสิ่งที่ผู้วิจัยรับฟังมาจากผู้บริหารระดับสูง ที่พูดมาในแนวทางที่ใกล้เคียงกัน มันก็คือการนำหลักธรรมอริยปาท ๔^{๑๔} และสังคหวัตถุ ๔^{๑๕} มาประยุกต์นั่นเอง เพราะทุกคนจะมีความรักกัน มีความเอื้ออาทร มีความเมตตากรุณา จะไม่อิจฉาริษยา ไม่ขาดมุทิตา และผู้บริหารจะเป็นกลาง มองทุกอย่างด้วยความเป็นกลาง ไม่มีความเบี่ยงเบนยึดหลักพรหมวิหาร ๔^{๑๖} และเบญจธรรม^{๑๗} ทางพุทธศาสนา ปัญหาเรื่องคนจะน้อยลงมากจะทำให้การปฏิสัมพันธ์ภายในองค์กรดี มีความรักสามัคคีกันในหมู่พนักงาน รวมถึงทุกคนจะมีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ธุรกิจ SME ของผู้บริหารมีความยั่งยืน

หัวข้อต่อมาที่ผู้วิจัยจะขอสรุปในเรื่องของการรู้คน ก็คือผู้บริหารธุรกิจหรือเจ้าของธุรกิจ SME จะต้องรู้ว่าลูกค้าของคุณคือใคร ลูกค้าของคุณเป็นอย่างไร และลูกค้าของคุณต้องการอะไร คุณต้องให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นอย่างยิ่ง เพราะธุรกิจทุกอย่างทุกบริษัท รายได้ของพวกเขา ล้วนมาจากลูกค้าทั้งสิ้น ถ้าลูกค้าไม่เชื่อใจ ไม่มั่นใจ ไม่จริงใจ ธุรกิจของคุณก็อยู่ไม่ได้ คำว่าลูกค้า ไม่เชื่อใจเกิดจากอะไร เกิดจากเขาไม่เชื่อใจว่าธุรกิจของคุณจะทำงานได้ดี ผลิตสินค้าและบริการให้เขาได้ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ชัดเจนในแง่ของศาสตร์สมัยใหม่ที่นักธุรกิจ SME ที่มีความสามารถ จำเป็นต้องปรับตัว พัฒนางานของตนเองให้มีความสามารถที่จะผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าได้ การที่ลูกค้าไม่มั่นใจในตัวคุณ ไม่มั่นใจในองค์กรของคุณ ก็เป็นเพราะว่าลูกค้าไม่มั่นใจในสิ่งที่คุณรับปากเขา เขาคงเชื่อใจในระดับหนึ่งว่าคุณผลิตสินค้าให้เขาได้ แต่ถ้าเขาไม่มั่นใจ ก็คือเขาไม่มั่นใจว่าคุณจะสามารถผลิตให้เขาได้ในคุณภาพที่เขาคาดหวังในเวลาที่เขาต้องการได้หรือไม่ และ

^{๑๔} อภิ.วิ.อ. (ไทย) ๓๕/๔๓๑-๔๓๒/๓๔๒

^{๑๕} อัง.จตุกก.(ไทย) ๑๓/๓๒/๓๗-๓๘

^{๑๖} ส.ม.(ไทย) ๑๑/๕๗๓-๖๐๐/๑๔๐-๑๔๖

^{๑๗} อัง.จตุกก.(ไทย) ๑๓/๕๑/๑๓๙-๑๔๐

ที่สำคัญบางครั้งเขาก็ไม่มั่นใจว่าคุณจะมีบริการหลังการขายที่ดี ถ้าสินค้าและบริการของคุณมีปัญหา คุณจะเข้าไปดูแลรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่อย่างไรจะรับประกันคุณภาพให้เขาดีพียังใด เข้าไปแก้ไขในเวลาที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะความล่าช้าก็มักจะสร้างปัญหาให้กับธุรกิจของทุกๆฝ่ายเช่นกัน

ส่วนอีกเรื่องที่สำคัญมากของเรื่อง**รู้คน** ก็คือหากคุณเจอลูกค้าที่ไม่จริงใจ ซึ่งน่าจะมีเหตุผล ๒ อย่าง ก็คือลูกค้าไม่มี ๒ ข้อแรกที่ถูกพูดถึงไปแล้ว คือไม่มีความเชื่อใจ และไม่มีความมั่นใจว่าคุณจะสามารถ

ผลิตสินค้าและบริการให้เขาได้ดี ทั้งนี้ถ้าผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถสอบผ่าน ๒ ข้อนี้ คือทำให้ลูกค้าเชื่อใจ และมีความมั่นใจต่อธุรกิจของคุณ ในระยะเวลาหนึ่ง คุณจะได้รับความจริงใจจากเขา มันจะเป็นความภักดีจากลูกค้าที่มีต่อบริษัท ต่อสินค้า ต่อแบรนด์ของบริษัท ซึ่งจะมีผลช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจของคุณมีความมั่นคงยั่งยืนเพิ่มขึ้น ถ้ามีลูกค้าที่จริงใจกับคุณมากเท่าไร ความยั่งยืนของธุรกิจคุณก็จะมากขึ้นเท่านั้น อันนี้คือสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับทั้งเรื่องของการ**รู้งาน**และ**รู้คน**

จากผลการวิจัยขั้นนี้รู้ที่ ๓ คือ**รู้ตน**ผู้วิจัยได้ค้นพบหลักแนวคิดในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถบริหารธุรกิจของตนให้เกิดความยั่งยืนก็คือการ**รู้ตน** ซึ่งการรู้ตนนี้ผู้วิจัยถือว่ามีความสำคัญที่สุดและตรงประเด็นกับจุดประสงค์ของงานวิจัยขั้นนี้สิ่งที่ต้องรู้ ๒ ข้อแรกของผู้บริหารที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นการรู้งานหรือรู้คนเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินธุรกิจ SME ให้มีความก้าวหน้ามีความสามารถในการทำธุรกิจสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งในแต่ประเทศและต่างประเทศ สามารถช่วยตัวเองได้เมื่อเกิดปัญหาทางธุรกิจ แต่เมื่อเกิดปัญหาใหญ่ๆหรือเกิดวิกฤตรุนแรง ธุรกิจทั่วไปไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ธุรกิจ SME ก็มักจะต้องปิดกิจการแต่หลัก ๓รู้ในส่วนของการ**รู้ตน**ที่ผู้วิจัยได้ค้นพบจากผลการวิจัย การวิเคราะห์และการประยุกต์หลักพุทธธรรมที่ผ่านมาผู้วิจัยขอสรุปว่าการรู้ตน ผู้บริหาร SME จะต้องรู้ว่าเราจะพัฒนาตนเองได้อย่างไรซึ่งการพัฒนาตนเองจะต้องรู้ความหมายของชีวิตที่ดี การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่การแสดงออก การขัดเกลาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณธรรม มีจริยธรรมที่ดีอย่างต่อเนื่อง อย่างขาดสติ อย่างหลงมัวเมาไปกับสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้น สิ่งยั่วยวนที่เกิดขึ้นมากมายในสังคมไทยในปัจจุบัน เพราะหากผู้บริหารไม่มุ่งมั่นพัฒนาตัวเอง ไม่รู้จักตัวเองไม่ปรับปรุงตัวเองในทุกๆด้านและวางตนให้ดีเป็นแบบอย่างให้กับพนักงานและเป็นตัวแทนหรือโลโก้ของบริษัทของพวกเขาจะทำให้ลูกค้ามีความมั่นใจ มีความภักดีต่อสินค้าและบริการของบริษัทคุณ มีความเชื่อมั่นที่จะเป็นคู่ค้าที่ดีของบริษัทคุณ ธุรกิจที่บริษัททำก็จะไม่เกิดความยั่งยืน จะพัฒนาตนเองและพัฒนาธุรกิจหากจะใช้หลักพุทธธรรมตามที่นำเสนอในงานวิจัยก็คือ การนำหลักธรรม ๕ อิทธิบาท ๔ ผลราวาสธรรม ๔ และพรหมวิหาร ๔ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อสะท้อนไปถึงผลดีที่จะเกิดกับบริษัทของคุณให้มีความยั่งยืน อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญมากที่ธุรกิจ SME ล้มหายตายจากไปต่างๆ ที่กำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ดี ธุรกิจเจริญก้าวหน้ามั่นคงแต่การที่ผู้บริหารไม่รู้จักการใช้จ่ายเงินหรือทุนที่มีอยู่จากการทำธุรกิจมาอย่างยาวนาน อยากจะทำโน่นทำนี่

อยากจะขยายกิจการอื่นๆ โดยใช้เงินจำนวนมากจากบริษัทหรือการซื้อหาสิ่งที่ไม่สร้างรายได้ หาสิ่งที่ปรนเปรอความต้องการส่วนตัวหรือที่แย่กว่านั้น หากผู้บริหารมีความเปลืองเรอไปยุ่งกับอบายมุขโดยเฉพาะไปติดการพนัน ไปคบเพื่อนที่ไม่ดีก็จะทำให้ทรัพย์สินที่หาได้อย่างยากเย็นจำนวนมากสูญไปอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้ผู้วิจัยเคยพบมาหลายครั้งหลายเหตุการณ์ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการที่ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจการตัดสินใจทุกอย่างใช้จ่ายเงินไม่เป็น ใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้อง ผลก็คือการทำให้บริษัทที่ตัวเองสร้างมาอย่างยาวนานมีปัญหา ยากต่อการแก้ไข เพราะต้องยอมรับว่ายุคทุนนิยมปัจจุบันเงินเป็นสื่อกลางในการดำเนินธุรกิจในการดำเนินชีวิต ดังนั้นหากผู้บริหารมีปัญหาในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ใช้จ่ายไม่เป็นขาดความรู้ในด้านนี้ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ธุรกิจของคุณก็จะไม่มีทางยั่งยืนอย่างแน่นอน

ส่วนกรณีศึกษาบริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัด ที่ผู้วิจัยได้ลงรายละเอียดในเรื่องของพัฒนาการ แนวทางการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้น หลักการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ รวมทั้งปัญหาและแนวทางแก้ไขในหลายๆ ด้าน ผู้วิจัยคิดว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการมาโดยอาศัยแนวทางประยุกต์การแก้ปัญหาตามหลักศาสตร์สมัยใหม่ ด้วยยุทธวิธีหลายด้านตามที่ได้นำเสนอมาในบทที่ ๒ จะทำให้ผู้ที่สนใจงานวิจัยชิ้นนี้มีความเข้าใจแนวทางการใช้ศาสตร์สมัยใหม่ที่เป็นในการปรับปรุงพัฒนาธุรกิจ SME ของท่าน แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้บริษัทฯ จะมีการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขปัญหาและดำเนินการตามแนวคิดจากการวิจัย โดยใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นหลักในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้สามารถอยู่รอด สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ มีความมั่นคงในระดับหนึ่ง แต่หากผู้ประกอบการธุรกิจ บริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัด ต้องการความยั่งยืนก็จะต้องลงมือศึกษาหลักการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการ SME ให้ยั่งยืนของผู้บริหารในบทที่ ๔ ที่มีความสำคัญมากเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยฉบับนี้ อย่างไรก็ตามจากการที่ผู้วิจัยมีทายาทที่มุ่งหวังว่าจะส่งมอบหรือส่งผ่านธุรกิจก็จะให้เขาได้ศึกษาหลักพุทธธรรมและได้ฝึกปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังเพื่อให้เขาสามารถที่จะเป็นผู้บริหารธุรกิจ SME ที่มีคุณธรรมที่สามารถนำพาองค์กรให้มีความยั่งยืนต่อไป

ในเรื่องของการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถทำให้บริษัทของตนมีความมั่นคงยั่งยืนนั้นก็คือการนำมาใช้จริงกับองค์กรของผู้บริหารแต่ละท่านที่สนใจในงานวิจัยชิ้นนี้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอกรณีศึกษาของบริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัด ในบทที่ ๔.๔ สรุปได้ว่าบริษัท เอ แอนด์ เอ คอนโทรล จำกัด ได้มีการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจโดยผู้วิจัยได้ค้นพบหลักกถา ๔ ดี หลังจากที่ได้ผลวิจัยและแนวคิดจากผู้บริหารธุรกิจหลายๆท่าน ที่ได้ไปสัมภาษณ์เชิงลึกรวมถึงทักษะประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง แนวคิด “กถา ๔ ดี” นี้จะเป็นกถาที่หมุนเวียนอย่างต่อเนื่องของการคิดดี ทำดี แก้ไขปัญหาดี และการพัฒนาที่ดี จะช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคงยั่งยืนและสิ่งที่สำคัญมากสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ก็คือการที่ผู้บริหารธุรกิจ SME มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้หลักพุทธธรรมที่มีคุณค่าเป็นอย่างมากที่ทั่วโลกในปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดหลักการทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในการแก้ปัญหาต่างๆอีกมากมายทางธุรกิจ หลักแนวคิดพุทธเศรษฐศาสตร์ พุทธ

บริหาร รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธเป็นคำตอบได้เป็นอย่างดีว่าแนวคิดหลักการทางพุทธศาสนาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในการที่จะทำให้ผู้บริหารธุรกิจ SME มีความคิดที่ดีถูก คิดในสิ่งที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้บริหาร SME ทำดี ทำถูก ทำในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกันกับพนักงานทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งสามารถที่จะแก้ปัญหาได้ดี และที่สำคัญก็คือสามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า และมั่นคงยั่งยืนได้ โดยสิ่งที่สำคัญก็คือผู้บริหารธุรกิจ SME จำเป็นต้องทำด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจจริงใจ ซื่อตรง และต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อจะทำให้ธุรกิจ SME ของไทยมีความมั่นคงยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของงานวิจัยนี้

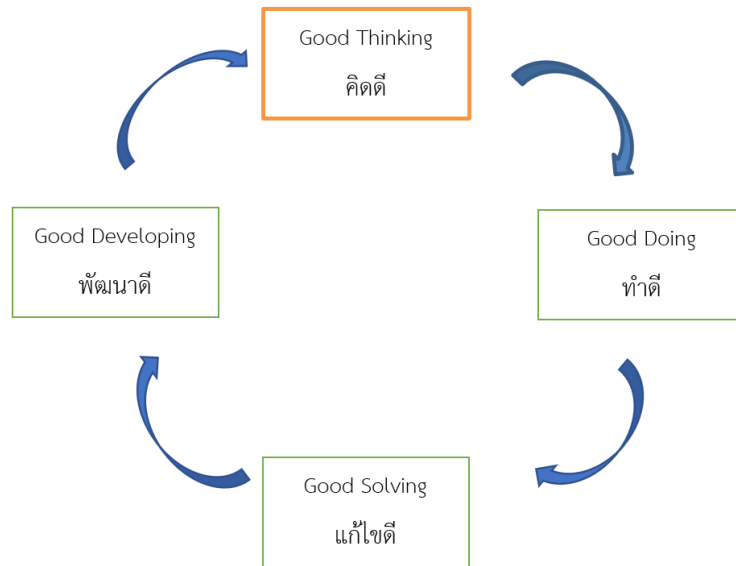
องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้แนวคิดการประยุกต์หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ยั่งยืนคือ แนวคิดหลัก ๓ รู้ และได้มีการขยายความในบทที่ ๓ ของผลการวิจัย รวมทั้งได้แนวคิดวงล้อ ๔ ดีที่จะช่วยนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดังรูป

ผังสรุปแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการธุรกิจ SME ให้มีความมั่นคงยั่งยืน

ผู้บริหารธุรกิจ SME จะต้องมี ๓รู้

		สิ่งที่ต้องรู้	หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้
๑	รู้งาน	(๑.๑) รู้จักวางแผนที่ดีและติดต่อประสานงานดี	สังคหวัตถุ ๔
		(๑.๒) รู้จักแนวทางการบริหารจัดการที่ดี	พรหมวิหาร ๔, หลักศัพทราชาธรรม ๑๐
		(๑.๓) รู้ปัญหาและแนวทางแก้ไข	อิทธิบาท ๔, เบญจธรรม, ขรവാสาธรรม ๔, อิทธิบาท ๔
๒	รู้คน	(๒.๑) รู้จักสรรหาพนักงานที่เหมาะสมกับงาน	เบญจธรรม, พรหมวิหาร ๔, สังคหวัตถุ ๔
		(๒.๒) รู้จักวิธีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม	เบญจธรรม, สังคหวัตถุ ๔
		(๒.๓) รู้จักการนำหลักพุทธธรรมมาพัฒนาองค์กร	เบญจธรรม, อิทธิบาท ๔, สังคหวัตถุ ๔
๓	รู้ตน	(๓.๑) รู้ว่าเราจะพัฒนาตนเองได้อย่างไร	พรหมวิหาร ๔, อิทธิบาท ๔, ขรวาสาธรรม ๔, เบญจธรรม
		(๓.๒) รู้จักใช้จ่ายเงิน	โกศวิภาค ๔, ธรรม ๔ (อุ อา กะ สะ)
		(๓.๓) รู้ว่าเราควรจะทำอะไรหรือส่งผ่านธุรกิจอย่างไรให้เกิดความยั่งยืน	โลกบาสรธรรม, กตัญญูกตเวที ๔, สาราณียธรรม ๖, พรหมวิหาร ๔

วงล้อ ๔ ดี(4G) เพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ SME

๗. สรุป

บทสรุปธุรกิจ SME ในภาคการผลิตของไทยที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมแทบจะทุกองค์กร ทุกโรงงาน มักจะมีปัญหาอยู่เสมอ ปัญหาต่าง ๆ นั้นอาจจะเกิดจากระบบงาน การทำงานเป็นทีม การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของการแข่งขัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานในธุรกิจ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องคน ไม่ว่าจะเป็นการหาคนที่เหมาะสมมาทำงาน การทำงานเป็นทีมที่มีคุณภาพ การทำให้ทุกคนในองค์กรทำงานอย่างมีความสุข ให้มีความรักในงานที่ทำ การรู้จักลูกค้าและสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า ให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจต่อสินค้าและตัวองค์กร การให้เกียรติและซื้อตรงต่อผู้ขายเพื่อให้เกิดความเชื่อใจที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระยะยาว และที่สำคัญคือปัญหาเกี่ยวกับตนเองหรือปัญหาของตัวผู้บริหาร SME ที่ผู้บริหาร SME ควรจะต้องรู้ปัญหาของตนเอง รู้วิธีในการที่จะแก้ไขปัญหา รู้วิธีในการที่จะทำอย่างไรให้ตนเองคิดดี ทำดี รู้จักวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม รู้วิธีโน้มน้าวใจพนักงาน ลูกค้า และผู้ขาย รวมถึงรู้วิธีให้พนักงานมีส่วนร่วมในการคิด ในการทำ เพื่อทำงานให้ได้ตามเป้าหมาย เพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการแก้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด ในการพัฒนาธุรกิจ ทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยได้เกิดแนวคิด ๓ รู้ นั่นก็คือ ๑.รู้งาน ๒.รู้คน และ ๓.รู้ตน ซึ่งสามารถใช้หลักพุทธธรรมที่เหมาะสมมาช่วยส่งเสริมในการพัฒนาให้ผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมา เพราะปัญหาหลายอย่างนอกจากปัญหาที่กล่าวถึง ยังอาจจะเกิดกับปัญหาที่เราไม่คาดคิด เช่น ปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ปัญหาโลกรະบ๑ด หรือปัญหาวิกฤตต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อไรก็ไม่รู้ ดังนั้นแนวคิด ๓ รู้ ที่ผู้วิจัยได้คิดค้นจากการเก็บข้อมูล และผลวิจัยที่ได้รับ

สะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดนี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารเกิดแนวทางในการที่จะบริหารธุรกิจ SME หรือธุรกิจของตนเองให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนได้ นอกจากนี้การนำไปประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ๓ รุมาต่อยอดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานให้เกิดขึ้นได้จริงๆ เกิดแนวคิดกงล้อ ๔ ดี ก็คือ ๑. การคิดดี ๒. การทำดี ๓. การแก้ปัญหาดี และ ๔. การพัฒนาดี ที่จะต้องเป็นกงล้อให้หมุนเวียนความต่อเนื่อง และตัวผู้บริหาร SME ที่เป็นผู้นำองค์กรจะต้องผู้คอยจัดการให้วงล้อนี้หมุนอย่างต่อเนื่อง และให้แต่ละล้อทั้ง ๔ ล้อ หมุนให้ถูก หมุนให้ดี ตามแนวคิดที่ผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ในการนำหลักพุทธธรรมมาส่งเสริมให้ผู้บริหารธุรกิจ SME สามารถบริหารธุรกิจให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน

๘. ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีเวลามากขึ้นควรจะหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้มากกว่านี้ เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของของผู้บริหาร SME ไทยในภาคการผลิตของไทยได้กว้างมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการหาวิทยวิธีในการแก้ปัญหาจากศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งอาจจะเน้นศาสตร์ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หลักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ , ฯลฯ รวมทั้งแนวคิดที่มีการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่ไว้บ้างเช่น แนวคิดการบริหารจัดการเชิงพุทธหรือพุทธเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น มาเสริมให้มากขึ้นเพื่อประโยชน์ที่ผู้สนใจจะได้แนวคิดและความรู้จากงานวิจัยชิ้นนี้มากยิ่งขึ้น

๒. งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่หลักพุทธธรรมที่จะช่วยส่งเสริมผู้บริหารให้สามารถบริหารธุรกิจ SME ให้มีความยั่งยืน โดยอิงกับข้อมูลผลของการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร SME ในภาคการผลิตของไทย ซึ่งผู้วิจัยมองว่ายังมีหลักธรรมอีกเป็นจำนวนมาก รวมถึงพุทธชาดกที่สามารถสะท้อนแนวคิดด้านพุทธธรรมที่มีประโยชน์และสามารถนำมาประยุกต์กับงานวิจัยฉบับนี้ จึงหวังว่าผู้สนใจงานวิจัยฉบับนี้จะได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทางพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องมาเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๓. จากผลการวิจัยที่ได้รายละเอียดของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักพุทธธรรมนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้สนใจหรือผู้บริหาร SME จะได้นำไปประยุกต์ปฏิบัติจริงเพราะหลักพุทธศาสนาคือให้นำหลักธรรมไปปฏิบัติจึงจะเกิดประโยชน์ การนั่งสมาธิเพื่อทำจิตใจให้นิ่งเพื่อจัดทุกขในใจหรือลดละความโลภความหลง หรือการนำความพอใจความเพียร ความเมตตา อุเบกขา ตามหลักพรหมวิหาร ๔, หลักอิทธิบาท ๔, หลักสังคหวัตถุ ๔, หลักเบญจธรรม, หลักสุปปริสาธรรม, ฯลฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะส่งผลที่ดีงามต่อผู้ศึกษาผลการวิจัยนี้ได้เป็นอย่างดี

๔. งานวิจัยฉบับนี้สามารถต่อยอดไปสู่การใช้หลักพุทธธรรมนำมาประยุกต์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาคุณภาพการทำงานของของผู้บริหาร รวมทั้งพนักงานทุกคนในธุรกิจ SME

ภาคการผลิตไทยให้ดีขึ้น ซึ่งจะทำงานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไปอีก โดยอาจมุ่งเน้นไปยังหลักอริยมรรคมีองค์ ๘ ที่จะช่วยขัดเกลาจิตใจผู้บริหารธุรกิจ SME ให้สามารถยกระดับศักยภาพการทำงานให้ดีขึ้นได้มาก

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพฯธุรกิจ มีเดีย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.bangkokbiznews.com. [๘ ธ.ค. ๒๕๖๐].
- ฐาปนา บุญหลัก. คู่มือการจัดทำแผนธุรกิจ สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยุคเคชั่น. ๒๕๕๐.
- พระครูสิริจันทวิฐู(บุญจันทร์ เขมกาโม). ภาวะผู้นำเชิงพุทธ. กรุงเทพมหานคร: นิติการพิมพ์. ๒๕๕๙.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ. ๒๕๕๐.
- ศิริพงษ์ ศรีชัยรมย์รัตน์. กฎแห่งความเป็นเลิศทางการบริหารคน. กรุงเทพมหานคร: ชูม. ๒๕๕๒.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา www.nesdb.go.th. [๘ ธ.ค. ๒๕๖๐].
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี ๒๕๕๐ และแนวโน้มปี ๒๕๕๘. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ๒๕๕๑.
- Acs. Z. J.& Armington. C.. *Entrepreneurship. Geography and American Economic Growth*. (New York: Cambridge University Press. 2006.
- Davidsson. P.. *Entrepreneurship And After? A Study of Growth Willingness in Small Firms*. (Journal of Business Venturing. 4(3). 1989.
- Ferreira & Azecedo. S. *Entrepreneurial Orientation as a main Resource and Capability on Small Firm'a Growth*. Retrieved May 2.2009. from <http://mpr.ub.unimuenchen.de/2562/> MPRA paper No.5682.posted09.November 2007/16:57.

